

BAUWENS, Isidoor, geneesheer, bellettrist, erudiet, medisch lexicograaf (Aalst 9 maart 1855 - Aalst 9 oktober 1918).

Broer van Evarist Bauwens. Autodidact, legde voor de centrale examenjury de humanioraproef af in het Nederlands (1874), evenals zijn broer Evarist. Promoveerde in de medicijnen in 1880 en vestigde zich in zijn geboortestad.

Als student in de medicijnen te Leuven schreef hij in *Met Tijd en Vlijt* en in *De Vlaamsche Vlagge*, en hield hij opvoedende voordrachten voor het volk. In Aalst was hij actief in alle culturele verenigingen, waar hij in het bijzonder het accent legde op de V.B. In de Aalsterse gemeenteraad, waarvan hij lid was, hield hij een warm pleidooi voor de Vlaamse universiteit. Was o.m. voorzitter van de Katholieke Vlaamse Oud-Hoogstudentenbond, die een band legde tussen de academisch afgestudeerden en zo een rol speelde en invloed uitoefende op de evolutie van de Vlaamse strijd vóór 1914. Hield herhaaldelijk lezingen op het Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres en was er algemeen voorzitter van in 1913. Bauwens was zeer bedrijvig op het gebied van bestrijding van de tuberculose en alcoholisme, in de Bibliotheekcommissie en in

het Davidsfonds. Hij ontbrak nooit op de zittingen van de verenigingen waarvan hij lid was. Hij waagde zijn kans in de fraaie letteren als schrijver van historisch - romantische toneelspelen, die opwekken van het Vlaams bewustzijn ten doel hadden, o.a. *Iwein van Aalst* (1885), dat hij later onder dezelfde titel als roman herschreef. In 1910 werd hij lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde. Bauwens was een encyclopedische geest: dat bewijzen zijn breed opgezette wetenschappelijke geschriften over lijkbegroaving en lijkverbranding bij alle oude en tegenwoordige volkeren en over alcoholisme. Deze werken zijn evenwel niet vrij van een zeker proselitisme. Het grote prestigewerk dat de kroon zou dienen te worden op de drukke medische en erudiete carrière van Isidoor Bauwens en hem tot een voorman van de Vlaamse ontvoogdingsstrijd in de wetenschappelijke sector bestempelde, was het uitgeven van *Een Nederlandsch woordenboek en kunstwoordenboek der geneeskunde, heelkunde, artsenijbereidkunde en hulpwetenschappen*, meestal afleidend en verhalend, veelal verklarend en beschrijvend. Voor opzet en realisatie van dit reuzenwerk, dat alleen op zijn schouders rustte, kan men slechts bewondering voelen. Helaas onderbrak de oorlog van 1914-'18, en de dood van de auteur op drieënzestigjarige leeftijd, de onderneming die niet verder gevorderd was dan de letter E. Niemand, zelfs niet in groepsverband, achtte zich in staat dat woordenboek voort te zetten.

Het literair werk van Bauwens behoort tot de romantische periode van de V.B. Zijn medisch-wetenschappelijk werk daarentegen demonstreert op duidelijke wijze dat het Nederlands, evengoed als eender welke taal, geschikt is voor wetenschapsbeoefening.

WERKEN: Artikelen in tal van culturele tijdschriften. - Toneelstukken: *Iwein van Aalst* (1885); *Hertog Filip* (1894); *Twee tijgerinnen* (1897). - Boeken: *Iwein van Aalst* (1890); *Geschiedenis en beschrijving der lijkbehandeling en rouwplechtigheden bij de meeste volkeren*, 2 dln. (1888-'92); *Het Alcoholismus* (1900); *Conscience en de Geneeskunde*, in *Verlagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1912, p. 951-992); *Nederlands Woordenboek en Kunstwoordenboek der Geneeskunde* (1910-'14).

LITERATUUR: V. d'Hondt, *Dokter Isidoor Bauwens. Levens- en Boekenbeschrijving* (1910); - H. Burger, *Dr. Isidoor-Jozef Bouwens*, in *De Standaard* (5 juni 1919); - H. Burger, *Drie Vlaamse Dokters: Verriest, Schamelhout, Bauwens* (1938); - J. Salsmans, *Dokter Isidoor Bauwens (1855-1918)*, in *Jaarboek van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1943, p. 73-81); - *Bauwens en Kluykenshulde te Aalst*, in *Volk en Staat* (3 oktober 1943); - J. Lebeer, *Dokter Isidoor Bauwens*, in *Verhandelingen van de Kon. Vl. Academie voor Geneeskunde van België* (1955, p. 463-473); - J. Lebeer, *Bauwens, Isidoor*, in *Nationaal Biografisch Woordenboek*, I (1964).

ARTHUR BROEKAERT en LEO ELAUT
BAVAY, Charles V. de, procureur-generaal bij het